

Karel Gott

miloval pohřby a malování

Nechybělo mnoho a „Zlatý Kája“ nám z rádia nezpíval. Původně totiž hodlal být polárníkem, později zase malířem. Bdělým pohraničníkům a přísným profesorům na umělecké průmyslovce, kteří zhatili jeho plány, vděčíme za to, že se Karel dal na hudbu...

Za druhé světové války byl plzeňský dům Gottových vybombardován. Rodina se musela přestěhovat k babičce na venkov a potom do Prahy. Do té doby byl malý Kája vzorným a poslušným dítětem, které hladili po vlasech sepnutých sponkou, „což mi dnes připadá odporné“, přizná se později slavný zpěvák.

Jenomže pak nastane zlom: v Praze Karlík nastupuje do čtvrté třídy základní školy, jejíž lavice jsou plné „živlů“, s nimiž se v Plzni neseťkal. Jejich lotroviny mu nesmírně imponují.

Kájovým nejlepším přítelem se okamžitě stává kluk ze třetí lavice u dveří, jistý Olda Bukovanský, jenž ho okouzlí svou nepoddajností, které Karel zatím není schopen. Ale ta potřeba vykonat velké věci, vyplout z šedi všedních dní a odlišit se od průměrných lidí, to vše je už někde v Karlově duši ukryto.

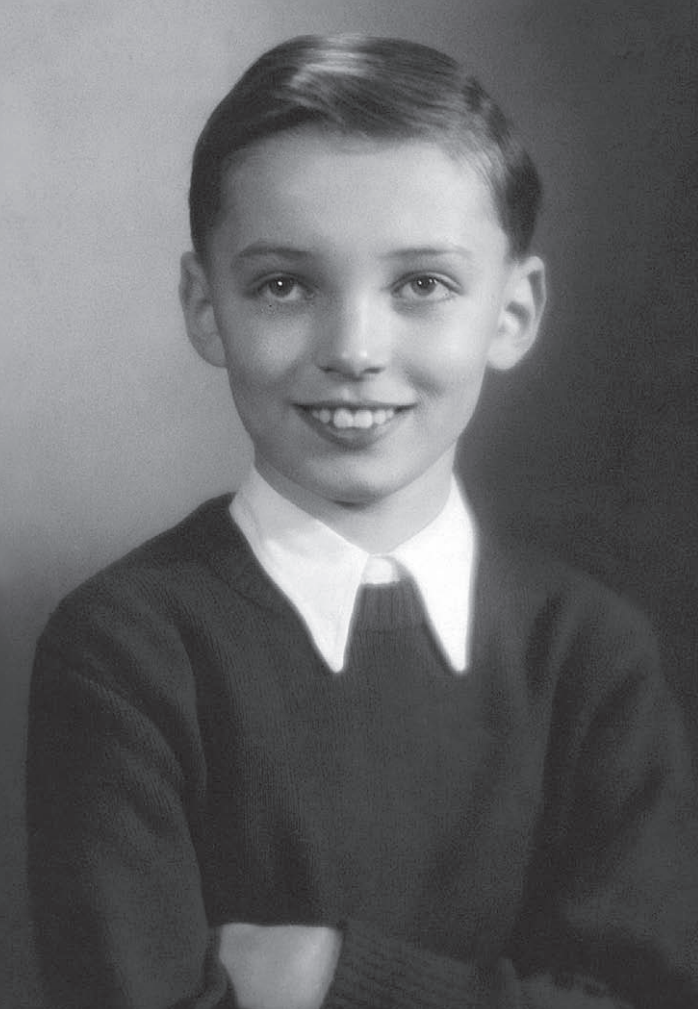
Kamarád Olda mu je zářným příkladem. Jeho drzost vůči učitelům je odvážná a nespoutaná! Na káravé věty je schopen odpovědět tak, že se celá třída válí smíchem. Někdy se Olda ve výuce neukáže celé dny ... a tehdy i pro Kája škola ztrácí význam.

Jednoho dne mu Olda suše oznámí, že „zítra se jde na sever“, a doporučí mu, aby si preventivně natřel obličej vepřovým sádlem, protože by mu kvůli silnému mrazu mohl na severu upadnout nos. Karel si na onu dalekou cestu sbalí dva kuchyňské nože, rozbitý kompas, namaže si nos a vyrazí na výpadovku z Prahy, kde se má sejít s kamarádem. Ten sice nedorazil se psím spřežením, jak původně slíbil – ale co...

Jdou pěšky a také stopují. Olda prokládá jejich postup plížením po mezích kolem vesnic, neboť prý musí „splést SNB, aby jim nekrížili plány“ (SNB čili Sbor národní bezpečnosti byl tehdejší policií). Nakonec je přece jen chytanou – v pohraničním pásmu poblíž „severního“ přechodu Cínovec. Nechají je vyspat v notně „seversky“ sychravé cele, kde Kája opět silně zatouží po své domácí vyhráté posteli.

Karel Gott (14. 7. 1939) je živoucí legendou naší populární hudby. Vydal desítky hudebních alb, hrál ve 14 filmech a zná ho asi každý Čech. Gottův nejčastější přívlastek je „zlatý“: mezi svými fanoušky má přezdívku „Zlatý Kája“, v zahraničí je znám jako „Zlatý hlas z Prahy“, 34× vyhrál anketu Zlatý (později Český) slavík a zlatých desek dostal nepočítaně...

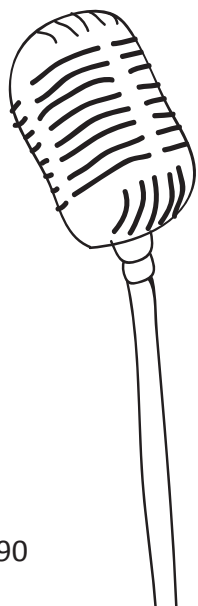
Devítiletý Karel Gott. Příliš se nezměnil, že?

Ráno je pak policisté potupně odvezou zpátky k rodičům.

Karlova dřímající romantická duše je ale touto příhodou definitivně probuzena.

Od útlého dětství má Kája obrovskou vášeň: pohřby. Zcela bezelstně se těší na pohřeb každého plzeňského občana. A také ho pak doprovází až k vykopané jámě na hřbitov, kde farář pronáší smuteční řeč. Nejvíce ho dojí má křídlovka, kterou se pak snaží napodobovat ústy. „Přestaň, nebo ti zůstanou ty zuby venku!“ vrazí mu vždy přísná matka pohavek.

To tatínek se snaží Karla odvést do svého světa: na stole se mu vrší knížky s divnými názvy, jako *Edisonem v pěti lekcích* či *Statická elektřina aneb ebonitová tyč a liščí ohon*.

Čtyřicet let slávy

Pro Karlovu kariéru byl zlomový rok 1962, kdy mladý zpěvák dostal nabídku na angažmá do nového divadla Semafor Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra. V roce 1963 se jeho píseň *Oči sněhem zaváté*, z autorské dílny Semaforu, stala hitem roku. Ve stejném roce poprvé vyhrál čtenářskou anketu časopisu Mladý svět Zlatý slávik.

Vůbec nejslavnější byl Gott v polovině 80. let, a to nejen v Česku, ale i v zahraničí – zejména v Německu. Kromě popových písniček se pouští i do lidovek a vážné hudby.

Po pádu komunismu Gott ohlásil ukončení kariéry, ale úspěch jeho rozlučkového turné ho přiměl změnit rozhodnutí. A tak nám „Zlatý Kája“ zpívá dodnes...

Gottovi na Sněžce v červenci roku 1949. O čtrnáct let později budou celé Čechy opět ležet Kájovi u nohou...

Jenomže malý Gott raději tráví čas s maminkou, která ho učí prvním písním. Musí také synkovi – stále znovu – vyprávět o tom, jak navštívila vyprodaný koncert zpěváka R. A. Dvorského. Časem se tak poněkud otupí otcovy počáteční snahy přimět Karla, aby převinul cívku dynama či spočítal těžiště sochy svatého Václava...

Spočínající pubertou se Karel rozhodne stát umělcem a začne malovat. Jenže jeho první obraz, malovaný olejem na plátno, představuje – pohřeb! Rodiče se zděsili, zírajíce, jak na synkovu plátnu kráčí za rakví zástup plačících žen a dětí, zatímco jejich Kája stojí u hřbitovní zdi a ze všech sil duje na křídlovku. Otec uvažuje o úplném zákazu malování, matka ale synka pohladí po vlasech – a přinese mu knihu s reprodukcemi slavných malířů. A tak se Karel už brzy toulá přírodou, maluje a sní o tom, že bude slavným krajinářem.

Ve škole pak nejraději maluje v ruštině – úžasný objekt, kterým je pro něj paní učitelka. Stále dokola vylepšuje skici jejího portréту. Ta však Gottovy malířské pokusy odhalí velice brzy a opakovaně mu je zakazuje. Zbytečně. A tak ta mírná a dobrá bytost jednoho dne zbrunátní hněvem, sebere všechny Kájovy obrázky a běží rovnou k řediteli. Ten si pozve do školy Karla Gotta staršího.

Takováto kresba ukončila Karlovu cestu na uměleckou průmyslovku.

„Podívejte, jak nakreslil tu kobylu,“ povídá ředitel a kupodivu se neubrání troše obdivu. „Víte ... ono to není jednoduché, nakreslit koně... No, ale domluvte mu, ať v té ruštině dává větší pozor...“

A tak se i tatínek Gott pomalu smiřuje s tím, že z chlapce snad asi opravdu bude malíř.

Jednoho dne přišla mladému Gottovi pozvánka ke zkouškám na pražskou uměleckou průmyslovku. Ráno se pečlivě vymydlil a vzal si nažehlený oblek. Pak

zazvonil Olda a kladl příteli na srdce, že si musí přesně zapamatovat modelku a pak mu ji do detailů popsat: „Vždyť na zkouškách se vždycky maluje podle nahé ženské!“

Jenomže do té veliké místnosti, plné malířských stojanů a dychtících uchazečů o studium, přinese profesor jako model – botu! Starý, odřený škrpál se žraločím jazykem a trčícími hřebíky. Kája je sice zklamaný kvůli Oldovi, leč ona utrápená bota, na niž teď dopadá měkké světlo ranních paprsků slunce, se „zatetelí a usne zaslouženým spánkem jako po těžkém flámu“ – a právě tak ji náhle zcela odosobněný Kája nakreslí. Ví jistě, že ještě nikdy nic nenamaloval tak dobře.

Celý den pak chodí kolem Vltavy s hlubokým přesvědčením, že o jeho životní cestě je rozhodnuto. Odpoledne se vrátí do obrovského davu uchazečů před budovou školy a čeká napjatě na výsledky. Jenže když pak profesor dočte poslední jméno z vyvolených, kteří byli přijati do prvního ročníku, Kájovi se zhroutí svět.

Otec doma beze slova přejde ke skříni a hodí před něj na stůl hromadu technických příruček...

Brzy poté, jednoho chladného podzimního rána, Kája Gottů odjíždí do Chebu, kde se má v internátní škole vyučit silnoproudými elektrikářem. Záhy už si zvyká, že v ruce drží šroubovák místo štětce a před sebou má namísto plátna dílenský ponk. Přes město chodí hoši v trojstupe a také na internátu panuje kasárenský režim.

Alespoň s jistou usměvavou blondýnkou si Karel může zahrát na umělce. Své milované se představí jako filmový a divadelní herec,

který se právě vrátil ze zahraničí a v Chebu jen odpočívá. Dívka je zamilovaná – ale jen do té doby, než ho „prásknou“ kamarádi. Zoufalý mladík se pak toulá zimními poli a polyká hořké slzy, až si užene mohutný zánět ledvin.

Tato choroba ho ale vrátí do Prahy. Začíná zpívat s kytarou, okouzlí svým zpěvem trampské kamarády u ohně v Luce pod Medníkem, a dokonce pak – pod pseudonymem Karel Matějčík – vyhraje písňovou soutěž Volná tribuna.

Kája teď chodí hodně do kavárny Vltava, kde hraje septet (sedmičlenný orchestr) Karla Krautgartnera. Roku 1957 Gott končí učení v ČKD a účastní se soutěže „Hledáme nové talenty“. Neuspěje – leč povšimne si ho tady právě Krautgartner a dá mladému zpěvákovi šanci. Karel začíná zpívat s orchestrem každou středu ve Vltavě. A brzy přicházejí další nabídky, neboť Gottův hlas je opravdu neobvyklý...

Umělecký portrét slavného zpěváka? Nikoli, zatím jen běžná památeční podobenka mladého učně-elektrikáře.

Největší hity

Lady Carneval, Láska bláznivá, Oči sněhem zaváté (60. léta); Kde-pak, ty ptáčku, hnízdo máš? Kávu si osladím, Je jaká je (70. léta); Včelka Mája, Čau lásko, Zůstanu svůj, Muzika (80. léta); Když muž se ženou snídá, Co sudičky přály nám (90. léta); Pokaždé, Být stále mlád (21. století).